

A Magyar Katolikus Püspöki Kar majd fél évvel később, 1997. szeptember 10-én tájékoztatta a nyilvánosságot Bulányi György rehabilitálásáról. A római katolikus egyház történetében nemigen volt arra példa, hogy még életükben „rehabilitáltak” korábban eretneknek nevezett személyeket.

Sajnálatos módon Bulányi György 2010. június 6-án bekövetkezett haláláig kénytelen volt élete végéig az egyház periferiáján ténykedni, annak ellenére, hogy az ellene megfogalmazott vádakat végül ejtették.

Ha volt rendszerváltás, akkor annak odaillő mozzanata volt az a semmi, ami velem történt. Ugyanúgy nem tehetek semmit a templomokon belül, mint kilencvenhét előtt.

Születésének századik évfordulóján január 5-én rendezett emléknapon tekintettek vissza mozgalmas életére és a jelenkor számára is példaértékű, nagyhatású munkásságra. Kezdetben előadások hangoztak el, utána sor került egy emléktábla avatására is, délután pedig képes mozaikok vetítése kezdődött meg a Bokor életéből.

(FORRÁS: Ökotáj 41-42. sz.)

NÁDASPÉTER ISTVÁN

„ISTEN ANYAI ARCA”

Néhány egyszerű gondolat Cselényi István Gábor könyve és előadása nyomán

E fölvetés sokunkat meglephet. Vallási gondolkozásunk megrögzötten férfi alapállású. Így hát nehéz a Teremtő anyai arcát fölfogni. Hát még többet: lét-teljességéből a számunkra eleget és helyeset. Különösen a magyaron kívüli észjárással. (Erről majd alább.) Amikor létrehozott minket nagy-nagy szabadságunkkal, csak egyet kötött a lelkünkre: nehogy már mi döntsük el, hogy mi a jó és mi a rossz! Nem fogadtuk meg – ki is kerültünk a Paradicsom kényelmes biztonságából. Hanem a Teremtő hallatlanul tiszteletben tartja önállóságunkat (szabad akaratunkat). „Minden szabad – de nem minden használ” (1Kor 10,23). Ez utóbbiért jó szüntelen kapcsolatban állani Vele. Vigyázva, nehogy a magunk választ adjuk kérdéseinkre, ha eligazítást várunk! Mint akkor, az ősi kegyelmi állapotban is elvétettük... Mert azt is tudnunk kell, hogy nem veszi le szabadságunk büszke felelősségét azzal, hogy marionett bábként mozgatna minket. Ezért mondja Gisbert Greshake, hogy nem követelhetünk Tőle magunknak választ. Hiszen már minden lényegesben eligazított minket. Sugalmazott szavával, meg köztünk emberéltet élt Szavával (Logosz) és példájával. Ám kérhetünk. Kitartón, alázattal, hittel, bizalommal (pl. Jakab 1,5-6). Önállón is keresnünk és követnünk kell a jót a kezdettől belénk oltott jóra hajlamunkkal. Melyet aztán az *üzlet üzhet* ki

az „okos” felnőttek lelkéből a korábbi gyermeki lelkületből. Ahogyan Ő a kufárokat a templomból (Jn 2,15) – így akarván észre téríteni minket is a pénz hajszolásából. Hanem – a rá inkább jellemző szelídséggel – máskor is nyomatékosan gyermeki lelkületet kívánt, és számon is kért tőlünk (Mt 19,13-15; Mk 10,13-16 és Lk 18,15-17). Visszatérve az „anyai archoz” – kérdeztem egy buzgó keresztény barátomtól: Isten férfi-e vagy nő? Kis meghökkenés után kissé tétován válaszolt: –...Hát ...Atya. Akkor férfi. Erre ajánlottam neki, hogy olvassa el újra a Teremtés (Genezis / Mózes első) könyvében az 1,27-et! (Nekünk sem árt.)

Magyar nyelvünkben nincs megkülönböztető hím- és nőnem. Szokásaink is sajátok. A magyar pár egymás mellett jár, nem pedig elől a férfi, néhány lépésre lemaradva az asszony, meg a gyerekek, miként ez gyakori jelenet az apajogú műveltségek területén. Még a tanítványok is furcsállották, hogy Mesterük asszonnal beszélget (János 4,27).

Magyar észjárásban egyenrangú a férfi és a nő, csak hivatásuk részletei különböznek. Az emberpár egymást kiegészítve utal a teljességre. A Teremtő így alkotta őket *egésszé*, önmagához hasonlatossá. Mintegy megosztotta köztük a saját teljességét..., pontosabban teljességének képmását. Egyre inkább idegenné, zagyvábbá váló nyelvünkkel, gondolkozásunkkal egyre nehezebb az isteni gondolat nyomába szegődni. Sir John Bowring még áradozott nyelvünk sértetlenségéről, holott már akkor is belerondított sok idegen hatás. (Hát még manapság!) Nem is régen Teller Ede nyomában járva a Kossuth Rádió közvetítette egy született amerikai munkatársának vallomását, amikor rákérdeztek, hogyhogy ilyen szép tisztán beszél magyarul? „Amikor idejöttem az Intézetbe, Ede bácsi ezt mondta: Kislányom, meg kell tanulnia magyarul, mert így lehet gondolkozni”.

Nyelvünkbe, vele együtt vallási gondolkodásunkba is belopóztak mellékes, idegen részletek. Minthogy, ha nem igazán Istenre figyelünk, akkor abból csinálunk fontosnak vélt hittartalmat, amit aprócska agyvelőnkkel föl tudunk fogni belőle. Vagy még inkább: amit képzelünk Róla. Így járhatunk mi részlegesek, amikor a teljesség bennfentesének képzeljük magunkat. Kegyesrendi hittudós professzorunk lelkiismeretesen, híven adta le a dogmatikát, melyet ő is, mint sok elődje, vaskos könyvben foglalt össze. Azonban – utalva idős korára és hanyatló egészségére – megjegyezte: – „Nemsokára én is odaállok elibe, akkor így fog szólni: – Gyere, és lásd, mennyi csacsiságot írtál össze!”

Hanem az anyaságot Istenben..., inkább kívülről – ösztönösen vagy tudatosan – kitarván keresi az ember. Különbőféle kanyarokkal, buktatókkal. Csak az apa-szemléletű hagyományt nem képes szembeállítani a Ter 1,27-tel. Melyet – érdekes (?) – mégis éppen keményen apajogú környezetben rögzített a Szentírás e részletének leírója. A sugalmazásra híven leírta, de tán ő sem értette, vagy nem figyelt föl rá. Aztán az erőst apajogú társadalom rá sem hederített. Mert megrögzött szokásait képtelen volt föladni. A Golgota drámájához is a saját hagyományokhoz konok ragaszkodás vezetett. Krisztus kereszthalálának körülményei sokféle tanítást hordoznak. Köztük azt is, amit Krisztus ismételtén így fogalmazott meg: „miért hájgátok át Isten parancsát hagyományotok miatt?” (Mt 15,3). Továbbá „hagyományotok kedvéért kijátsszátok Isten törvényét” (Mt 15,6); „Isten parancsát nem tartjátok meg, de emberi hagyományokhoz [...] ragaszkodtok” (Mk 7,8), továbbá: „az általatok tanított hagyománnyal tehát kijátsszátok Isten törvényét” (Mk 7,13). ...És az emberi hagyományhoz merev ragaszkodás miatt adták kínhalálra „az élet szerzőjét” (Apostolok Cselekedetei 3,14...15). Én mindebből azt a tanulságot vonom le, hogy ne sokat okoskodjam, ne csűrjem-csavarjam a gondolatokat s a szavakat, ne akarjam kiokoskodni a rejtett összefüggéseket. Inkább szerényen, alázattal kutassam, próbáljam megérteni és igyekezzem megvalósítani Teremtőnknek életünkre és életemre vonatkozó „használati útmutatóját”.

KÖLNEI LÍVIA

A TANÍTÓ NÉNIK EGY KICSIT TUDNAK ÍRNI

LÉLEKMENTÉS AZ ŐSERDŐBEN

Peruban, az amazóniai őserdő szélén, a brazil határhoz viszonylag közel fekszik a kis falu, Oventeni. 160 kilométerre van az utolsó olyan várostól, ameddig még elvezet valamiféle aszfaltos út, és ahol még van áram. Folyók szelik át a vidéket, amelyek egyesülve később az Amazonasba ömlenek. E folyók mentén indián törzsek élnek, akiknek egy különös, fehér bőrű, szakállas „gringó” a papja: a magyar Finta Lajos.

Az indiánok bejönnek a faluba, és hozzák eladni (vagy inkább elcserélni) a maguk portékáit, főleg